

KÖZÉLET

Zimonyi István: A terrorizmusnak semmi köze az iszlámhoz!

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2015.01.16. 06:00

Szerző: Szekeres Tamás

„Őrüлт terroristák mindig vannak” – nyilatkozott hírportálunknak az SZTE BTK oktatója, aki négy évig vezette a Magyar Intézetet Kairóban. A történész elismeri a kultúrák különbözőségét, azonban a terrorizmus okait jóval gyakorlatiasabb eseményekben véli felfedezni.

„A három világvallás, a zsidóság, kereszténység és az iszlám közös gyökerek, ilyen értelemben a nyugati kultúrkör közös termékei, a Földközi-tenger környékén jöttek létre ezek a vallások és kölcsönhatásban vannak egymással, egymás megkülönböztetése miatt vannak köztük komoly eltérések, gazdasági, társadalmi és kulturális értelemben” – fejtette ki Zimonyi István, az SZTE Bölcsészettudományi Kar Középkori Egyetemes Történeti Tanszékének egyetemi tanára. A szakértő szerint, ha történetileg nézzük, akkor van olyan irodalom, amelyik kifejezetten a másik vallással kapcsolatos problémákkal foglalkozik, például Jézus Krisztus isteni mivoltát, mely a kereszténység alapja, az iszlám tagadja, mert számára csak Isten van, hozzá embert társítani nem lehet. Amikor az iszlám létrejött és a nyomában keletkezett egy új állam, a mediterrán térség egysége megszűnt, az északi területen kereszténység került túlsúlyba, délen pedig az iszlám terjedt el, ez a helyzet a 19-20. század folyamán változott, az európai hatalmak, Anglia, Franciaország gyarmatosították az iszlám tartományok nagy részét, ez egy teljesen más szituációt jelentett, onnantól kezdve Európa lett

„Mindazonáltal nem jelenthetjük ki, hogy az iszlám nem modernizálódik, gyakorlatilag az iszlám – mint ahogy a kereszténység is – egész története folyamán változik, a modern ipari civilizáció keresztény háttérrel született meg, az iszlámban ugyanúgy lehetőség van modernizációra” – hangsúlyozta Zimonyi István. Példaként hozta fel Szaúd-Arábiát, ahol az olaj nyújtotta anyagi háttér miatt a modernizáció elemei megvalósultak, hatalmas léptekkel fejlődik az ipar, az iskolarendszer, gond ott jelentkezik, ahol alacsony az életszínvonal. „Ezen gondok felfedezéséhez nem kell messzire mennünk, Közép-kelet Európában jelentkeznek hasonló problémák, azonban az a szegénység, ami például Egyiptomot sújtja, egy európai számára elképzelhetetlen” – emelte ki a történész. A vallás teljes mértékben átszövi a szegények életét és valamiféle vigaszt nyújt, az élet elviselhetőségét emeli az, hogy hisznek a vallásukban.

Történelmi példák igazolják, hogy a szegénységből vagy más negatív tényezőtől fakadó társadalmi elégedetlenség rendszerint adhatja táptalaját radikális, szélsőséges mozgalmaknak, ez az iszlám esetében sincs másként, azonban Zimonyi István óvatosságra int. „Majdnem minden társadalomban akadnak radikális hangok, sajnos gyakran összekeverik a radikalizmust és a terrorizmust” – hívta fel a figyelmet a történész. „Tudomásul kell venni, hogy a terroristák jól képzett gyilkoló gépek, akik jelentős anyagi háttérrel rendelkeznek, a különböző terrorcsoportok mögött különböző titkosszolgálatok által kiképzett alakok állnak, például az Al-Kaida vezetője *Osama Bin-Laden*, akit a CIA képzett ki, az Iszlám Állam pedig az olajkutakra és a kirabolt bankokra támaszkodik” – tette hozzá. Zimonyi István figyelmeztetett, hogy a terrorizmusnak semmi köze valláshoz, vagy kultúrához, a Vörös Brigádoknak sem volt közüük a marxi ideológiához, vagy fegyverek megáldásának az első világháborúban sem sok köze volt a kereszténységhez. Kiképzett, erős pénzügyi háttérrel rendelkező elemek mozgatják a terrorszervezeteket, az, hogy milyen ideológiát használnak fel céljaik elérésére nem az elsődleges szempont, a szakember szerint ezek a szervek nem köthetőek az iszlámhoz. Kiemelte, hogy az iszlámokban nincs emberábrázolás, Európában pedig a szólásszabadság van, az öreg kontinensen fel sem merül, hogy kivégezzenek valakit, azért mert gúnyt űz Jézus Krisztusból. Nyilvánvaló, hogy Európában más a szólásszabadság szintje, az iszlám világban nincs emberábrázolás, tehát fel sem merülhet a karikatúra, előfordul, hogy a muszlimok nemtetszésüket nyilvánítják ki a kritikát illetően, ami természetes, de ez nem ad alapot a mérsárlásra. „A tömegkommunikációban olyan hangok jelennek meg, hogy az iszlám radikalizálódásáról van szó, de az iszlám mint vallásnak semmi köze a terrorizmushoz, az pedig, hogy a gyilkosok ennek a vallásnak a nevében lépnek fel, ne tévesszen meg senkit” – nyomatékosította a történész.

SZEGEDMA Zimonyi István: A terrorizmusnak semmi köze az iszlámhoz!

POLITIKA KÖZÉLET HÍRZÓNA SZÓRAKOZÁS SPORT KÖZÖSSÉG

A helyzet jelenlegi elharapózódásának megmagyarázásához nem szabad feledni, hogy a 2011-es arab tavasz nagy mértékben megváltoztatta az addigi rendszereket. Zimonyi István Kairóban élte át az arab tavaszt, elmondása szerint elindult egy olyan folyamat, amivel megpróbálták a hatalmat kontrollálni demokratikus eszközökkel, ennek eredménye katasztrofális lett, azt látni, hogy *Mubarak* bukása után Egyiptomban azért sikerült konszolidálni a helyzetet, mert a katonák ismét magukhoz ragadták a hatalmat, újra egy erős központi hatalmat hoztak létre, kellékek szintjén ugyan létezik demokrácia és parlament, de csak látszat szintjén. Ehhez képest Líbiában, Szíriában vagy Irakban az állami apparátusokat széthullottak, aminek következtében anarchia uralkodik, ez többek közt terrorszervezeteknek és más szélsőségeknek kitűnő táptalaja, pillanatnyilag az a helyzet, hogy ezeket az országokat kellene konszolidálnia az USA-nak és az európai országoknak, megteremtve egy működőképes államkeretet ezen országok számára. „Nagyon fontos és szép a demokrácia, de ha szétverjük a hatalmat és ennek következtében a politikai rendszer összeomlik és anarchia terjed el, akkor láthatjuk, mi történik, Szíriában például százak halnak meg naponta. Nem éltetni akarom a véres kezű diktátorokat, de objektíven nézve az a rendszer is nagyobb biztonságot nyújtott, mint a jelenlegi” – árulta el véleményét a történész. Amíg ezeknek az államoknak nem sikerül valamilyen szinten konszolidálódnuk, addig veszélyesek egész Európára, a szélsőséges elemek és a mögöttük álló pénzügyi támogatás ontani fogják a terroristákat.

Az arab tavasz által kiváltott felfordulás egy másik nem elhanyagolható hozadéka az Európát érő menekülthullám, és az ez által növekvő muszlim népesség Európában. Természetesen ez a helyzet nem új keletű, gazdasági és történelmi okai vannak, mint például Németországba zömében törökök, Franciaországba a volt gyarmatokról, Tunéziából, Algériából valóak, Angliába az indiai muszlimok, Olaszországba pedig líbiaiak vándoroltak be, vagyis minden országba máshonnan jöttek a bevándorló csoportok (Közép-kelet Európa elhanyagolható ebből a szempontból, minimális iszlám közösségek vannak csak itt). A növekvő muszlim népesség pedig számos európaiban félelmet kelt, ezt az érzelmet pedig könnyen lovagolhatják meg szélsőséges politikai mozgalmak. „Az az alapprobléma, hogy az iszlám vallásosság rendkívül erős, az iszlám teljes mértékben áthatja az emberi életet, az a különbség az európai és az iszlám történelmi fejlődés között, hogy Európában az egyház és a világi hatalom külön működött, sőt harcolt is egymással, a felvilágosodás pedig azt mondja, hogy a vallás magánügy. Mára már Európában a vallásosság eléggé visszaszorult, alig hatja át a társadalmat, a tényleges vallásosság minimális a nyugati társadalomban. Ezzel szemben az iszlám világban a próféta vallás- és államalapító egyben és nem értik azt a fajta megkülönböztetést, hogy vallási és világi, egy muszlim számára az iszlám meghatározza a mindennapi cselekvést, a napi ötszöri ima egy fontos keretet ad az életnek, ami azt sugallja, hogy az iszlám állandóan jelen van. A vallás ezen meghatározó jellege Európában gyakorlatilag már nem létezik. Egy muszlim számára az egyházi-világi megkülönböztetés értelmetlen.

SZEGEDMA Zimonyi István: A terrorizmusnak semmi köze az iszlámhoz!

POLITIKA KÖZÉLET HÍRZÓNA SZÓRAKOZÁS SPORT KÖZÖSSÉG

miatt néhány évig rendkívül boldog, két-három év elteltével azonban megváltozik a dolog, és az ottani viszonyokhoz kezdi mérni magát, egy társadalom alján lenni frusztráló, még ha van is munkája” – fejtette ki Zimonyi István. „Mindegy milyen közösségről beszélünk, ha van munka, be tud illeszkedni a kisebbség, akkor nincs gond, ha nem akkor jönnek a feszültségek, bűnözés, és más problémák” – fűzte hozzá.

SZEGEDMA.hu

A vallási eltérések mellett az identitás meghatározásában is akadnak különbségek az európaiak és a muszlimok gondolkozásában. A modern nemzetet Európa hozta létre a francia forradalom alatt, a modern nemzetnek fontos része a szuverenitás. „Egy egyiptomi esetében ő egy egyiptomi állampolgár, emellett lehet arab nemzetiségű (a többség azt mondja, hogy nem arab, a beduin arabokat szokták csak araboknak nevezni), nyelve az egyiptomi dialektus, vallásilag lehet muszlim vagy kopt keresztény” – ismertette a nem egyszerű helyzetet Zimonyi István. Az identitásnak sokkal bonyolultabb egyvelege van, mint mi azt innen látjuk. Zimonyi István egyiptomi tartózkodása alatt azzal is behatóan foglalkozott, hogy mennyire épül be az egész világ által ismert fáraók kora az egyiptomi identitásba. „Magyarországon sokan hajhásztak nagy ősoket, az egyiptomiaknak pedig kézen fekvő a helyzet, ott van sokrétű ókori kultúrájuk” – fejtette ki. Az iszlám miatt a fáraók kora a pogányság korába esik, a régi egyiptomi kultúra folytatói a lakosság tíz százalékát adó kopt keresztények, akik a XI. századra elvesztik a nyelvüket, azóta arabul beszélnek, a Bibliát is arabul olvassák, a kopt nyelv csak a liturgiában maradt meg. Az ókori Egyiptommal foglalkozó egyiptológia pedig nyugati tudománynak számít az országban, amit az európaiak művelnek, gyanús, idegen tudomány. A '80-as években az egyiptomi múzeumokba a helyiek alig jártak, a kétezres években már hordják az iskolásokat, tehát kezd beépülni a nemzettudatba, hogy ez a sajátjuk. „A muszlim közösségbe mindenki beletartozik, aki muszlim hívő, azonban nemzetállami keretek között élnek, melyeket gyakran mesterségesen hoztak létre, például a nyílegyenes egyiptomi-líbiai határ mutatja, hogy a határokat vonalzóval húzták meg, ez összefügg azzal, hogy a gyarmati múlt meghatározó az államnemzeti koncepció kialakulásában” – mondta el Zimonyi István.

